

Рецензия

за дисертационен труд и автореферат на тема:

Оперативно лечение на каротидни артерии при мултифокална атеросклероза

представен за публична защита пред Научно жури за присъждане на научна и образователна степен „Доктор“, област на висше образование: 7.

Здравеопазване и спорт, професионално направление: 7.1 Медицина и научна специалност: „Хирургия“

Автор: Емил Димитров Йорданов,
докторант по докторска програма „съдова хирургия“ към Катедрата по сърдечно-съдова хирургия и ангиология при Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна

Научен ръководител: проф. д-р Веселин Петров Петров, д.м.

Изготвил рецензията: проф. д-р Васил Йорданов Червенков, д.м.

Началник на Клиниката по съдова хирургия и ангиология в Аджибадем Сити Клиник, МБАЛ Токуда-София

Дисертационният труд е написан на 205 стандартни машинописни страници. Структурата съдържа всички раздели, присъщи за подобен труд, както следва:

- Съдържание - 3 страници
- Използвани съкращения - 1 страница
- Въведение - 2 страници
- Литературен обзор - 60 страници
- Цел и задачи - 1 страница
- Материал и методи - 20 страници
- Собствени резултати - 55 страници

- Обсъждане - 45 страници
- Заключение - 2 страници
- Изводи - 1 страница
- Литература - 23 страници
- Списък с публикациите свързани, с дисертационния труд - 1 страница
- Приноси на дисертационния труд - 1 страница.

Дисертационният труд е онагледен със 30 таблици и 105 фигури. Списъкът с използвана литература съдържа 230 заглавия, от които 26 на кирилица и 204 на латиница. По-голямата част от цитираните публикации са отпечатани през последните три години.

Кратки биографични данни на докторанта

Д-р Емил Димитров Йорданов е роден на 02.08.1976 г. в гр. Варна. Завършва Първа езикова гимназия с преподаване на английски и немски език в гр. Варна. През 2001 г. завършва обучението си по медицина в Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна. Има придобити специалности по „Хирургия“ през 2007 и „Съдова хирургия“ през 2012 г. През периода между 2001 г. и 2006 г. д-р Емил Димитров Йорданов е специализант по хирургия в Катедрата по обща и оперативна хирургия към УМБАЛ „Св. Марина“-Варна. От 2006 г. до сега работи като хирург и съдов хирург в Катедрата по сърдечно-съдова хирургия и ангиология към УМБАЛ „Св. Марина“- Варна. Специализирал е в гр. Милано, Италия, гр. Понтресина, Швейцария и гр. Прага, Чехия. Д-р Емил Димитров Йорданов води упражнения по обща хирургия на студенти от специалността по дентална медицина и по съдова хирургия на студенти от специалността по медицина - българоезично и англоезично обучение. Владее английски и немски език.

Актуалност на дисертацията

Дисертацията е посветена на актуален проблем в съдовата хирургия. Каротидната ендартеректомия и каротидното стентирание с ангиопластика са модерни и животоспасяващи хирургически методи за лечение на каротидните

артерии и каротидните булбове при болните с атеросклероза на тези и на артериите в други съдови басейни. Открояна е важната роля на ранната образна диагностика при болните с каротидна атеросклероза.

Литературен обзор

Литературният обзор представлява задълбочен анализ на съвременните публикации от чужди и български автори по тази социално-значима проблематика. Той е подходяща основа за обосноваване на необходимостта от извършване на изследването на докторанта.

Целта на дисертацията е представена ясно: „Да се проучат в съпоставителен план нашите резултати от приложението на каротидната ендартеректомия и стентирането с ангиопластика при болните с каротидна атеросклероза“. За постигането на тази цел са формулирани шест задачи. Тяхното изпълнение хвърля светлина както върху ролята на своевременната образна диагностика на уврежданията на каротидните артерии, така и върху ефективността и безопасността на каротидната ендартеректомия и каротидното стентирание с ангиопластика и на допълнителните хирургични методи, използвани при диагностицирано засягане и на други съдови басейни.

Материал и методи

Дисертацията е напълно издържана в методологично отношение.

Касае се за общо 199 последователни болни, оперирани през осемгодишен период. Те са диагностицирани предоперативно с помощта на съвременни образни методи - компютърно-томографски асистирана каротидография, Доплерова сонография на каротидните артерии, диагностична ангиография и компютърна томография на главата/главния мозък. Постигнато е задоволително прецизиране на тежестта и локализацията на патологичния процес. На каротидна ендартеректомия са подложени 107 болни, а на стентирание с ангиопластика - 92 болни.

Резултати

В рамките на пет глави са представени редица разнообразни разпределения на анализиранияте болни, а именно - по пол, възраст, локализация

на уврежданията на кръвоносните съдове, използвани диагностични образни методи, вид на оперативната интервенция, брой на усложненията и придружаващите заболявания.

Получените многобройни резултати са много добре систематизирани и илюстрирани с фигури и таблици. Убедителността им е подкрепена от доказаните съществени статистически зависимости. Постигнато е ефективно възстановяване на проходимостта на стенозираните каротидни артерии и каротидни булбове. Каротидната ендартеректомия е приложена предимно при увреждания на каротидните артерии, а стентирането с ангиопластика - при засягане на каротидните булбове. Ранните следоперативни усложнения са много редки въпреки значителната честота на сериозните хронични придружаващи заболявания като илюстрация на мултифокалната атеросклероза при повечето болни.

Обсъждане

Обсъждането се състои от четири глави. То следва логиката на изследването. Резултатите на докторанта са сравнени с тези на другите автори по тази тематика.

В заключението на дисертацията са обобщени най-важните резултати на проучването.

Формулирани са шест конкретни извода. Те отговарят на поставените задачи.

Приноси

Докторантът претендира за пет научно-практически приноса с потвърдителен характер, с които съм съгласен. Приемам, че те са негово лично дело и заслуга и могат да съдействат за по-нататъшното развитие на проучванията, свързани с практическата употреба на тези хирургически методи в клиничната практика у нас.

Авторефератът е структуриран в съответствие с изискванията за обем, структура и съдържание. Той отразява обективно и адекватно основните резултати и научни приноси в дисертационния труд.

Докторантът е публикувал две самостоятелни научни статии по темата на дисертационния труд през 2021 г. Това съответства на нормативните изисквания.

Заключение

Предоставената ми за рецензия дисертация на д-р Емил Димитров Йорданов на тема: „Оперативно лечение на каротидни артерии при мултифокална атеросклероза“ отговаря напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Това е актуален, добре планиран и осъществен научен труд.

Поради гореизложеното, давам напълно убедено своята положителна оценка на дисертационния труд.

Предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Хирургия“ на д-р Емил Димитров Йорданов.

20.I.2022 г.

Рецензент:

